

Od demonstrace na Škroupově náměstí uplynulo 22 let

10.12.2010

Přesně před dvaadvaceti lety se žižkovské kruhové náměstí z něhož vybíhají čtyři ulice zapsalo do dějin odporu proti totalitnímu režimu. 10. prosince 1988 se na Škroupově náměstí uskutečnila první oficiálně povolená manifestace opozičních seskupení v období normalizace.

Na tento den připadalo výročí přijetí Všeobecné deklarace lidských práv. Žádost o povolení podala pětice občanských sdružení: Charta 77, Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, České děti, Hnutí za občanskou svobodu a Nezávislé mírové sdružení. Jejich původní žádost pořádat manifestaci na Václavském náměstí zamítl Obvodní národní výbor Prahy 1, shromáždění však poté povolil ONV Prahy 3 na Škroupově náměstí.

Úředníci při rozhodování pravděpodobně vzali v úvahu i plánovanou státní návštěvu francouzského prezidenta Françoise Mitterranda v Praze, kterému tak komunistický režim mohl dokázat určitou míru tolerance vůči opozici. Mitterrand na 9. prosince 1988 pozval Václava Havla a sedm dalších disidentů na společnou snídani na francouzské velvyslanectví na Velkopřevorském náměstí, kde den před shromážděním na Škroupově náměstí diskutovali o stavu lidských práv v Československu.

Shromáždění 10. prosince se zúčastnily asi tři tisícovky osob; zahájila je v 15 hodin československá hymna. Poté přednesli projevy Václav Havel který vyslovil požadavek propuštění politických vězňů, Rudolf Battěk jenž vyzval k ukončení monopolu vlády KSČ, Petr Placák a další. Akci moderoval Ladislav Lis (na snímku). Asi sedm set účastníků podepsalo petici vyzývající režim k propuštění politických vězňů. Manifestaci asistovaly zásahové jednotky Veřejné bezpečnosti a Lidových milicí, přítomné na kamery natáčeli příslušníci Státní bezpečnosti. Manifestace skončila přibližně v půl páté aniž by došlo k násilným střetům s bezpečnostními jednotkami.

Na akci navázal tzv. Palachův týden v lednu 1989, kdy však byly masové demonstrace naopak brutálně potlačovány. Série protestních shromáždění vyústila o necelý rok později, v listopadu 1989, v konec totalitního režimu v Československu.